ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 13. decembra 2007 *

Vo veci C-526/06,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 234 ES, podaný rozhodnutím Hoge Raad der Nederlanden (Holandsko) z 22. decembra 2006 a doručený Súdnemu dvoru 27. decembra 2006, ktorý súvisí s konaním:

Staatssecretaris van Financiën

proti

Road Air Logistics Customs BV,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda siedmej komory U. Lõhmus (spravodajca), sudcovia J. Klučka a A. Ó Caoimh,

* Jazyk konania: holandčina.

generálny advokát: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
tajomník: R. Grass,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Road Air Logistics Customs BV, v zastúpení: K. Winters, advocaat, a J. Hollebeek, adviseur,

— holandská vláda, v zastúpení: H. G. Sevenster a C. ten Dam, splnomocnené zástupkyne,

— Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: J. Hottiaux, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci F. Tuytschaever, advokát,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 236 ods. 1 prvého pododseku nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva (Ú. v. ES L 302, s. 1; Mim. vyd. 02/004, s. 307 ďalej len „colný kódex“).

2 Tento návrh bol predložený v rámci sporu medzi Staatssecretaris van Financiën (štátny sekretár financií) a spoločnosťou Road Air Logistics Customs BV (ďalej len „Road Air“) vo veci žiadosti o vrátenie cla.

Právna úprava Spoločenstva

3 Podľa článku 20 ods. 1 colného kódexu:

„Ak vznikne colný dlh, sú clo a platby dlžné na základe právnych predpisov založené na Colnom sadzobníku Európskych spoločenstiev.“

4 Ustanovenia týkajúce sa vzniku colného dlhu sa nachádzajú v hlave VII kapitole 2 colného kódexu. Tieto ustanovenia opisujú najmä skutočnosti, ktoré vedú k vzniku dlhu, určujú dlžníka, ako aj okamih a miesto vzniku colného dlhu.

5 Článok 203 colného kódexu stanovuje:

„1. Colný dlh pri dovoze vzniká:

— nezákonným odňatím tovaru, ktorý podlieha dovoznému clu spod colného dohľadu.

2. Colný dlh vzniká v okamihu, keď je tovar odňatý spod colného dohľadu.

…“

6 Podľa článku 214 ods. 1 colného kódexu:

„Ak tento kódex neustanovuje inak, bez toho, aby tým bol dotknutý odsek 2, suma dovozného alebo vývozného cla uplatňovaná na tovar sa vymeriava na základe pravidiel pre vymeriavanie platných pre daný tovar v okamihu, keď colný dlh naň vzťahujúci vznikol.“

7 Článok 215 colného kódexu v znení platnom pred 10. májom 1999 znie takto:

„1. Colný dlh vzniká na mieste, kde sa odohrávajú udalosti, pri ktorých vzniká.

2. Tam, kde nie je možné určiť miesto uvedené v odseku 1 sa colný dlh považuje za taký, ktorý vznikol na mieste, na ktorom colné orgány prídu k záveru, že tovar je v situácii, v ktorej vzniká colný dlh.

3. Tam, kde sa uplatnenie colného režimu pre tovar neskončilo, colný dlh sa považuje za taký, ktorý vznikol na mieste, kde:

— bol tovar umiestnený do tohto režimu

alebo

— tovar vstúpil do spoločenstva v rámci tohto režimu.

4. Tam, kde colné orgány na základe im dostupných informácií môžu preukázať, že colný dlh už vznikol, keď bol tovar na inom mieste v skoršom čase, colný dlh sa považuje za taký, ktorý vznikol na mieste, ktoré môže byť preukázané ako prvé miesto, v ktorom je možné preukázať existenciu colného dlhu."

8 Nariadenie (ES) č. 955/1999 Európskeho parlamentu a Rady z 13. apríla 1999, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 2913/92 ohľadom režimu vonkajšieho tranzitu spoločenstva (Ú. v. ES L 119, s. 1; Mim. vyd. 02/009, s. 221), uplatňované od 10. mája 1999 nahradilo text článku 215 colného kódexu novým textom, ktorý podstatne nezmenil predchádzajúci text. Na jednej strane odseky 1 až 3 tohto článku a na druhej strane

odsek 4 tohto článku boli prevzaté do odsekov 1 a 2 článku 215 v jeho novom znení. Bol však vložený nový odsek 3, ktorý znie takto:

„Colné úrady uvedené v článku 217 ods. 1 sú tie úrady členského štátu, kde colný dlh vzniká alebo je považovaný za vzniknutý v súlade s týmto článkom."

9 Článok 236 ods. 1 prvý pododsek colného kódexu stanovuje:

„Dovozné alebo vývozné clo bude vrátené ak sa zistí, že v čase, kedy bolo zaplatené, nebola suma tohto cla dlžná na základe právnych predpisov, alebo že bola zapísaná do účtovnej evidencie v rozpore s článkom 220 odsek 2."

10 Podľa článku 378 ods. 1 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92 (Ú. v. ES L 253, s. 1; Mim. vyd. 02/006, s. 3, ďalej len „vykonávacie nariadenie"):

„Bez dosahu na článok 215 kódexu, ak zásielka nebola predložená úradu určenia a nie je možné zistiť miesto priestupku alebo nezrovnalosti, má sa za to, že k takémuto priestupku alebo nezrovnalosti došlo:

— v členskom štáte, ktorému patrí výstupný colný úrad [colný úrad odoslania — *neoficiálny preklad*]

alebo

— v členskom štáte, ktorému patrí tranzitný úrad v mieste vstupu do spoločenstva, ktorému bolo odovzdané avízo o tranzite,

ak v lehote ustanovenej v článku 379 ods. 2, ktorá má byť určená, nie je k spokojnosti colných orgánov preložený [predložený — *neoficiálny preklad*] dôkaz o zákonnosti tranzitnej operácie alebo o mieste, kde skutočne došlo k priestupku alebo nezrovnalosti.“

11 Článok 379 vykonávacieho nariadenie stanovuje:

„1. Ak zásielka nebola predložená úradu určenia a nie je možné určiť miesto, kde došlo k priestupku alebo nezrovnalosti, výstupný úrad [colný úrad odoslania — *neoficiálny preklad*] čo najskôr oznámi túto skutočnosť objednávateľovi [hlavnému zodpovednému — *neoficiálny preklad*], v každom prípade však pred skončením 11. mesiaca nasledujúceho po dátume registrácie tranzitného vyhlásenia spoločenstva.

2. V oznámení uvedenom v odseku 1 musí byť uvedená predovšetkým lehota, v ktorej musí byť výstupnému úradu [colnému úradu odoslania — *neoficiálny preklad*] a k spokojnosti colných orgánov poskytnutý dôkaz o zákonnosti tranzitnej operácie alebo o mieste, kde skutočne došlo k priestupku alebo nezrovnalosti. Táto lehota je tri mesiace odo dňa oznámenia uvedeného v odseku 1. Ak uvedený dôkaz nie je predložený do konca tejto lehoty, príslušný členský štát vykoná kroky na vymáhanie [vybratie — *neoficiálny preklad*] príslušných ciel a ostatných poplatkov. V prípade, kedy tento členský štát nie je štátom, v ktorom sa nachádza výstupný úrad [colný úrad odoslania — *neoficiálny preklad*], okamžite o tom informuje uvedený členský štát.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

12 V období od apríla 1998 až do októbra 1999 vrátane Road Air predložil v mene rôznych klientov 31 colných vyhlásení pre vonkajší a vnútorný tranzitný režim Spoločenstva a z tohto dôvodu vyhotovil colné vyhlásenia T1 a T2. Vo všetkých uvedených colných vyhláseniach bol ako colný úrad odoslania uvedený colný úrad Roosendaal (Holandsko).

13 Medzi zásielkami s neukončeným colným režimom boli tri zásielky týkajúce sa vonkajšieho tranzitu Spoločenstva s colným úradom určenia nachádzajúcim sa v inom členskom štáte než v Holandsku. Pri dvoch z týchto zásielok bol zistený nedostatok týkajúci sa colného úradu určenia. V treťom prípade colný úrad odoslania neobdržal piaty exemplár colného vyhlásenia T1.

14 V období od 24. júna 1999 do 18. júla 2001 inšpektor pre správu daní a ciel v Roosendaal (ďalej len „inšpektor“) v súvislosti s týmito tromi zásielkami doručil Road Air výzvy na zaplatenie cla z dôvodu porušenia colného režimu tranzitu Spoločenstva. V rozpore s ustanoveniami článku 379 vykonávacieho nariadenia však v oznámeniach určených pre Road Air nebolo uvedené, že Road Air môže predložiť dôkaz o mieste, kde skutočne došlo k priestupku alebo nezrovnalosti.

15 Dňa 16. novembra 2001 Road Air na základe článku 236 colného kódexu požiadal o vrátenie zaplateného cla, ako aj pokút uložených prostredníctvom týchto výziev na zaplatenie. Tieto žiadosti boli rozhodnutím inšpektora zamietnuté. Po podaní sťažnosti bolo uvedené zamietavé rozhodnutie potvrdené rozhodnutím z 15. novembra 2002.

16 Dňa 10. decembra 2002 podal Road Air proti rozhodnutiu uvedenému ako posledné žalobu na Gerechtshof te Amsterdam (odvolací súd v Amsterdame). Tento súd rozsudkom zo 16. januára 2004 určil, že táto žaloba je čiastočne dôvodná.

17 Staatssecretaris van Financiën podal proti rozsudku Gerechtshof te Amsterdam kasačný opravný prostriedok na Hoge Raad der Nederlanden. Road Air podal vzájomný kasačný opravný prostriedok.

18 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že Gerechtshof te Amsterdam zistil, že Road Air v skutočnosti nebola poskytnutá lehota troch mesiacov na preukázanie miesta, kde skutočne došlo k priestupku alebo nezrovnalosti. Inšpektor si teda nesplnil povinnosť, ktorá mu vyplývala z článku 379 vykonávacieho nariadenia, a z tohto dôvodu nebol oprávnený vybrať predmetné clo. Gerechtshof te Amsterdam na základe toho dospel k záveru, že sumy uvedené vo výzvach na zaplatenie, ktoré boli adresované dotknutej osobe, neboli v zmysle článku 236 ods. 1 colného kódexu dlžné na základe právnych predpisov.

19 Hoge Raad der Nederlanden sa však domnieva, že judikatúra Súdneho dvora neumožňuje s dostatočnou istotou tvrdiť, že názor, ktorý zastáva Gerechtshof te Amsterdam je dôvodný. Pýta sa najmä na to, či sa judikatúra vyplývajúca z rozsudku z 20. októbra 2005, Transport Maatschappij Traffic (C-247/04, Zb. s. I-9089), uplatní na prejednávanú vec.

20 Za týchto okolností Hoge Raad der Nederlanden rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa výraz ‚nebola dlžná na základe právnych predpisov' použitý v článku 236 Colného kódexu Spoločenstva vykladať v tom zmysle, že zahŕňa aj prípad, v ktorom

miesto, kde vznikol colný dlh, nebolo určené podľa príslušných ustanovení vykonávacieho nariadenia k colnému kódexu?“

O prejudiciálnej otázke

21 Predloženou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či článok 236 ods. 1 prvý pododsek colného kódexu sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že vnútroštátne colné orgány neurčili miesto, kde vznikol colný dlh podľa článku 379 vykonávacieho nariadenia, má za následok to, že suma cla nie je dlžná na základe právnych predpisov.

22 Najskôr treba pripomenúť, že Súdny dvor v bode 29 a vo výroku už citovaného rozsudku Transport Maatchappij Traffic správne rozhodol, že na účely článku 236 ods. 1 prvého pododseku colného kódexu je dovozné alebo vývozné clo dlžné na základe právnych predpisov, ak colný dlh vznikol za podmienok, ktoré sú upravené v hlave VII kapitole 2 tohto kódexu a ak suma tohto cla mohla byť určená použitím spoločného colného sadzobníka v súlade s ustanoveniami hlavy II tohto kódexu.

23 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že Hoge Raad der Nederlanden položil svoju otázku z hľadiska tejto judikatúry. Tento vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či by mohlo zo skutočnosti, že článok 215 colného kódexu je obsiahnutý v hlave VII kapitole 2 tohto kódexu, vyplývať, že pokiaľ jedna z podmienok týkajúcich sa určenia miesta priestupku alebo nezrovnalosti zapríčiňujúcej vznik colného dlhu nie je splnená v okamihu tohto určenia, potom nie je splnené kritérium vyplývajúce z judikatúry už citovanej v bode 22 uvedeného rozsudku.

24 Podľa Road Air zo systematiky colného kódexu nesporne vyplýva, že všetky ustanovenia hlavy VII kapitoly 2 tohto kódexu, medzi ktoré patria aj ustanovenia o určení miesta vzniku colného dlhu, sú nevyhnutné na to, aby sa konštatovalo, že tento dlh vznikol.

25 Toto tvrdenie však nemožno prijať. Uvedená kapitola 2 totiž v článkoch 201 až 205 a v článkoch 209 až 211 colného kódexu uvádza rôzne skutočnosti, ktoré zapríčiňujú vznik colného dlhu. Tieto ustanovenia v každom prípade spresňujú okamih vzniku colného dlhu. Nijaké ustanovenie tejto kapitoly a ani systematika colného kódexu neumožňujú dospieť k záveru, že neurčenie miesta, kde tento dlh vznikol, ktoré je upravené v článku 215 colného kódexu a vykonávacom nariadení, predstavuje prekážku vzniku tohto dlhu.

26 Zo znenia tohto článku 215, článkov 378 a 379 vykonávacieho nariadenia, ako aj z judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že určenie miesta, kde colný dlh vznikol, umožňuje určiť členský štát, ktorý je príslušný na vybratie cla (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. októbra 1999, Lensing & Brockhausen, C-233/98, Zb. s. I-7349, bod 30). Z toho vyplýva, že hoci sa článok 215 colného kódexu nachádza v hlave VII kapitole 2 colného kódexu, aj tak nestanovuje predbežné podmienky vzniku colného dlhu. Toto ustanovenie totiž má za cieľ určiť územnú príslušnosť v oblasti vyberania sumy colného dlhu.

27 Pokiaľ teda ide o pojem „dlžný na základe právnych predpisov“, treba konštatovať, že článok 20 ods. 1 a článok 214 ods. 1 colného kódexu sa týkajú sumy dovozného alebo vývozného cla uplatňovanej na tovar, ktorá sa vymeriava na základe pravidiel pre vymeriavanie cla platných pre daný tovar v okamihu, keď naň sa vzťahujúci colný dlh vznikol. Z tohto dôvodu v okamihu, keď nastane skutočnosť zapríčiňujúca vznik colného dlhu, môže byť určená suma cla dlžná na základe právnych predpisov na základe uplatnenia colného sadzobníka Spoločenstiev.

28 Zo spisu a z pripomienok predložených Súdnemu dvoru vyplýva, že tovar sporný vo veci samej neprišiel na miesto určenia a že sa nespochybňuje nezrovnalosť pri tranzitných operáciách. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že podľa judikatúry Súdneho dvora nezrovnalosť kvalifikovaná ako odňatie spod colného dohľadu na základe článku 203 ods. 1 colného kódexu vždy vedie k vzniku colného dlhu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júla 2002, Liberexim, C-371/99, Zb. s. I-6227, bod 52).

29 Z toho vyplýva, že z hľadiska judikatúry vyplývajúcej z už citovaného rozsudku Transport Maatschappij Traffic v prípade, keď colný dlh vznikol na základe článku 203 ods. 1 colného kódexu a keď je možné určiť sumu dovozného cla na základe pravidiel pre vymeriavanie cla platných pre dotknutý tovar uplatnením colného sadzobníka Spoločenstiev, je uvedená suma v zmysle článku 236 ods. 1 tohto kódexu dlžná na základe právnych predpisov, hoci vnútroštátne colné orgány neurčili podľa článku 379 vykonávacieho nariadenia miesto, kde colný dlh vznikol.

30 Pred odpoveďou na otázku vnútroštátneho súdu však treba uviesť, že aj keď neurčenie miesta vzniku colného dlhu, nie je prekážkou vzniku tohto dlhu, nič to nemení na tom, že oznámenie trojmesačnej lehoty uvedené v článku 379 ods. 2 vykonávacieho nariadenia hlavnému zodpovednému predstavuje podmienku na vybratie tohto dlhu colnými orgánmi (pozri analogicky rozsudok z 20. januára 2005, Honeywell Aerospace, C-300/03, Zb. s. I-689, bod 23).

31 Súdny dvor totiž už rozhodol, že zo znenia článku 378 ods. 1 a článku 379 ods. 2 vykonávacieho nariadenia vyplýva, že oznámenie lehoty, v rámci ktorej môžu byť predložené požadované dôkazy, je záväznou povinnosťou colného úradu odoslania a informovanie musí predchádzať vybratiu colného dlhu (pozri v tomto zmysle rozsudky Lensing & Brockhausen, už citovaný, bod 29; Honeywell Aerospace, už citovaný, bod 24, a z 8. marca 2007, Gerlach, C-44/06, Zb. s. I-2071, bod 33).

32 Súdny dvor okrem iného uviedol, že cieľom tejto lehoty je chrániť záujmy hlavného zodpovedného, ktorému je poskytnutá trojmesačná lehota na predloženie prípadného dôkazu o zákonnosti tranzitnej operácie alebo o mieste, kde skutočne došlo k priestupku alebo nezrovnalosti (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. novembra 2002, SPKR, C-112/01, Zb. s. I-10655, bod 38; zo 14. apríla 2005, Komisia/Holandsko, C-460/01, Zb. s. I-2613, bod 62, a Gerlach, už citovaný, bod 34).

33 Z toho vyplýva, že členský štát, ktorému patrí colný úrad odoslania, môže pristúpiť k vyberaniu dovozného cla len v prípade, ak vopred informoval hlavného zodpovedného, že má k dispozícii trojmesačnú lehotu na predloženie požadovaných dôkazov a ten ich v uvedenej lehote nepredložil (pozri v tomto zmysle rozsudky Lensing & Brockhausen, už citovaný, bod 31, a Gerlach, už citovaný, bod 35).

34 V tejto súvislosti Komisia Európskych spoločenstiev správne pripomína, že porušenie článku 379 vykonávacieho nariadenia má za následok, že colné orgány nie sú príslušné pristúpiť k vyberaniu cla.

35 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na položenú otázku odpovedať, že článok 236 ods. 1 prvý pododsek colného kódexu sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že vnútroštátne colné orgány neurčili v zmysle článku 379 vykonávacieho nariadenia miesto, kde vznikol colný dlh, nemá za následok, že suma cla nie je dlžná na základe právnych predpisov.

36 Členský štát, ktorému patrí colný úrad odoslania, však môže pristúpiť k vyberaniu dovozného cla len v prípade, ak podľa článku 379 ods. 2 vykonávacieho nariadenia informoval hlavného zodpovedného, že má k dispozícii trojmesačnú lehotu na predloženie dôkazu o mieste, kde skutočne došlo k priestupku alebo nezrovnalosti, a tento dôkaz nebol v uvedenej lehote predložený.

O trovách

37 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

Článok 236 ods. 1 prvý pododsek nariadenia Rady (EHS) č. 2913/92 z 12. októbra 1992, ktorým sa ustanovuje Colný kódex spoločenstva, sa má vykladať v tom zmysle, že skutočnosť, že vnútroštátne colné orgány neurčili v zmysle článku 379 nariadenia Komisie (EHS) č. 2454/93 z 2. júla 1993, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (EHS) č. 2913/92, miesto, kde vznikol colný dlh, nemá za následok, že suma cla nie je dlžná na základe právnych predpisov.

Členský štát, ktorému patrí colný úrad odoslania, však môže pristúpiť k vyberaniu dovozného cla len v prípade, ak podľa článku 379 ods. 2 nariadenia č. 2454/93 informoval hlavného zodpovedného, že má k dispozícii trojmesačnú lehotu na predloženie dôkazu o mieste, kde skutočne došlo k priestupku alebo nezrovnalosti, a tento dôkaz nebol v uvedenej lehote predložený.

Podpisy